

Nove ideje za bivanju prijazne Alpe v "postfosilnem obdobju"

Na letošnji strokovni konferenci Mednarodne komisije za varstvo Alp (CIPRA), ki je bila posvečena gospodarski rasti in je prejšnji teden v Lihtenštajn privabila več kot 200 udeležencev, je prevladalo spoznanje, da gospodarska rast zaradi omejenih virov ne more trajati v nedogled. Zahtev in idej, kako se lotiti nujnega procesa krčenja po obdobju rasti, je veliko, najpomembnejše pa je CIPRA povzela v seznamu tez.

Snovalec globalizacije Franz Josef Radermacher je na letošnji konferenci CIPRE orisal scenarije prihodnjega razvoja v "postfosilnem" obdobju.

© CIPRA Internationala

CIPRA je s konferenco "Rast na vse kriplje in pretege? Alpe v iskanju sreče" v Gamprinu/FL omenjeno problematiko zastavila zelo široko. Nemški snovalec globalizacije Franz Josef Radermacher je orisal načine globalnega delovanja. „Kdor se ukvarja z vprašanjem rasti, se sooča s svetom, na katerem bo leta 2050 živel deset milijard ljudi,“ je v otvoritvenem govoru v četrtek povedal ugledni član Rimskega kluba. Kaj to pomeni v času zmanjševanja virov, je v petek pojasnil Daniele Ganser iz Historičnega seminarja Univerze v Bazlu: do globalnega vrhunca količin načrpane nafte (peak oil) naj bi

prišlo v naslednjih dvajsetih letih. Njegova sklepna misel se zato glasi: „Rabo nafte moramo opustiti, predno nas bo zapustila ona.“ Z drugimi besedami: načrtovati je treba izstop in se ne še kar naprej osredotočati na gospodarsko rast, ki temelji na fosilni energiji.

Po drugi strani se CIPRA tesno navezuje na Alpe, kjer se odražajo globalni krogotoki, in tako spodbuja dialog prek različnih ravni. Okoli 200 udeležencev iz različnih držav je v veliki meri izkoristilo priložnost za sodelovanje na delavnicah, okroglih mizah in v spremljevalnem programu. Vsi udeleženci so se strinjali, da potrebujemo nove ideje, ki nam bodo pokazale pot do zadovoljstva ter zagotovile eksistenco in kakovost življenja, če se želimo izogniti prisili logike stalne ekonomske rasti. Kateri so manevrski prostori, prek katerih bodo lahko Alpe aktivno prispevale h globalni politiki? CIPRA je svoje zahteve predstavila v soboto ob koncu konference.

Seznam zahtev CIPRE, kratki intervjuji s predavatelji in prezentacije v izvirniku in nemščini na: <http://www.cipra.org> (de/fr/it/sl).

Vsebina

Stran 1

Nove ideje za bivanju prijazne Alpe v "postfosilnem obdobju"

Stran 2

Kaprun: mednarodno srečanje raziskovalcev zavarovanih območij

Alpska konvencija – kratko in jedrnat

Študija o vodnih virih v Alpah in podnebnih spremembah

Pomembna dosežka v energijsko učinkoviti gradnji v visokogorju

Stran 3

Dvojno Triglavsko jezero le še smrdeča luža

ANEM proti krčenju obsega storitev na gorskih območjih

Šolska reforma ogrozila obstoj šole v gorskih občinah

Južna Tirolska: višji davek na počitniška stanovanja

Stran 4

O tem in onem

Prireditve

Saj ni res, pa je...

Najpomembnejši članki:

Več na strani 2: Kaprun: mednarodno srečanje raziskovalcev zavarovanih območij

Od 17. do 19. septembra 2009 se je več kot 170 strokovnjakov, praktikov in študentov iz dvanajstih držav udeležilo 4. simpozija o raziskovanju zavarovanih območij Narodnega parka Visoke Ture v Kaprunu/A.

Več na strani 3: Dvojno Triglavsko jezero le še smrdeča luža

V začetku avgusta v javnost prišle slike z algami zaraščenega Dvojnega triglavskega jezera, ki leži pod kočo pri Triglavskih jezerih, v osrčju Triglavskega narodnega parka.

Kaprun: mednarodno srečanje raziskovalcev zavarovanih območij

Od 17. do 19. septembra 2009 se je več kot 170 strokovnjakov, praktikov in študentov iz dvanajstih držav udeležilo 4. simpozija o raziskovanju zavarovanih območij Narodnega parka Visoke Ture v Kaprunu/A.

Zavarovana območja izredno pripomorejo k ohranjanju evropske naravne in kulturne dediščine, ki sega od ohranjanja biotske raznovrstnosti do sodobnega upravljanja divjadi, od ekološkega povezovanja med zavarovanimi območji do vključevanja turistične ponudbe. Letošnji simpozij je spet pokazal, da mednarodne raziskovalne dejavnosti na temo zavarovanih območij bistveno prispevajo k aktualnim in družbeno pomembnim vprašanjem.

Letošnji program predavanj je pripravilo 40 znanstvenikov, 59 posterjev pa je dalo kakovosten pregled nad dogajanjem v aktualnih raziskovalnih projektih in konceptih. Simpozij se je končal s štirimi strokovnimi ekskurzijami.

Znanstveni prispevki in predstavitve bodo do konca leta 2009 na voljo na spletnem naslovu <http://www.hohetauern.at/symposium2009> (de/en).

Kaprunski simpoziji, posvečeni raziskovanju zavarovanih območij, potekajo vsake štiri leta in so za zavarovana območja na območju Alp pomemben instrument za skupno izmenjavo in usmeritev.

© Narodni park Visoke Ture

Alpska konvencija – kratko in jedrnat

Stalni sekretariat Alpske konvencije v rubriki "Alpska konvencija – kratko in jedrnat" na svoji spletni strani predstavlja najpomembnejše vsebine Alpske konvencije. Krajše razlčiice o temah, kot so Alpe, prebivalstvo in kultura ter urejanje prostora in prostorski razvoj, so že objavljene tudi na domači strani. Povzetki posameznih tem Alpske konvencije se bodo v prihodnjih mesecih redno dopolnjevali. Kdor želi prebrati izčrpne opise Alpske konvencije, lahko to sedaj stori tudi neposredno na spletu. Knjiga „Alpe – osem držav, enotno ozemlje“, ki jo je izdal Stalni sekretariat marca 2009, je na voljo tudi na spletni strani v vseh alpskih jezikih in v angleščini.

Vse informacije in objava besedila na: <http://www.alpconv.org/> (en/fr/de/it/sl)

Namen spletne strani je preprost in dinamičen način posredovanja vsebin Alpske konvencije.

© Tonerl07/ pixelio

Študija o vodnih virih v Alpah in podnebnih spremembah

Nedavno je izšla študija Regional climate change and adaptation – The Alps facing the challenge of changing water resources, ki obravnava vodne krožne tokove na območju Alp v času podnebnih sprememb. Publikacija, ki je bila objavljena v angleškem jeziku, raziskuje, kako se je mogoče konkretno prilagoditi spremembam, ki so nastale pri razpoložljivih vodnih virih v alpskih regijah, kateri ključni dejavniki vodijo pri tem v uspeh in katere ovire je treba premagati.

Študija je nastala v okviru projekta Evropske agencije za okolje (EEA) in v sodelovanju z nemškim Zveznim uradom za okolje, potsdamskim Inštitutom za raziskovanje posledic podnebnih sprememb (PIK), Evropsko akademijo iz Bolzana (EURAC), slovensko Agencijo za okolje, savojsko univerzo in Stalnim sekretariatom Alpske konvencije.

Raziskavo si je mogoče presneti z naslednjih naslovov: http://www.eea.europa.eu/publications/alps-climate-change-and-adaptation-2009?utm_campaign=alps-climate-change-and-adaptation-2009&utm_medium=email&utm_source=EEASubscriptions (en)

Pomembna dosežka v energijsko učinkoviti gradnji v visokogorju

Letos poleti je vrata odprla prva planinska koča, zgrajena v skladu z zahtevami standarda MINERGIE-P. Koča, imenovana Matterhorn Glacier Paradise, leži na 3883 m. n. v. na smučarskem območju Zermatta/CH ob vznožju Malega Matterhorna, in je zgled ekološke gradnje. Fasado, ki gleda proti jugu, v celoti prekrivajo sončni kolektorji, tako proizvedeno energijo pa uporabljajo za ogrevanje in obratovanje hišne tehnike. Ovoj zgradbe je zelo dobro izoliran, toplotna črpalka omogoča optimalno rabo energije.

Drug dosežek na področju ekološke gradnje in energijske učinkovitosti je nova planinska koča na pogorju Monte Rosa, prav tako zgrajena nad Zermattom ob vznožju Dufour Spitze. Otvoritev 26. in 27. septembra 2009 je bila medijski dogodek, sledila je pogostitev številnih pokroviteljev in sponzorjev, ki so gradnjo omogočili. Koča bo po zimskem premoru spet začela obratovati spomladi 2010. Skupni gradbeni projekt Visoke tehnične šole iz Züricha in švicarske planinske zveze (SAC) naj bi postal mejnik v ekološki in energijsko učinkoviti gradnji.

Vira: Die Südschweiz, 21. 9. 2009; <http://www.neuemonterosa-huette.ch/> (de/fr)

Dvojno Triglavsko jezero le še smrdeča luža

V začetku avgusta v javnost prišle slike z algami zaraščenega Dvojnega triglavskega jezera, ki leži pod kočo pri Triglavskih jezerih, v osrčju Triglavskega narodnega parka. Prekomerno zaraščanje jezera in gnitje alg potem, ko gladina jezera v poletnih mesecih upade, povzročata velik smrad in nikakor nista običajen naravni pojav v našem edinem narodnem parku. Zgodba o prekomernem onesnaževanju zlasti Dvojnega jezera, ki leži takoj pod kočo pri Triglavskih jezerih, je poznavalcem gorskega sveta znana že dalj časa, tudi pristojne službe ta pojav poznajo že več let. A zgodilo se ni nič, le voda je vsako leto bolj onesnažena. Vzrok močnemu onesnaževanju so napake v ravnanju z jezerom in njegovo neposredno okolico v preteklosti. Gre za nespameten vnos rib pred leti in za dejavnosti v koči. Več let napačnih odločitev, neustrezna zakonodaja in premalo strog inšpekcijski nadzor je Dvojno triglavsko jezero pripeljalo na rob propada. Za enkrat je ukrep ta, da so se ustanovili delovni skupini za tehnološko reševanje odpadnih vod Koče pri Triglavskih jezerih in načrt upravljanja planinskih koč in osveščanje obiskovalcev. V slednji bo sodelovala tudi CIPRA Slovenija.

Vir: <http://www.cipra.org/sl/CIPRA/cipra-slovenija/novice1> (sl) in prispevek ge. Marjete Keršič Svetel na: <http://www.gore-ljudje.net/novosti/47801/>

Nekoč kristalno čisto Dvojno jezero v Dolini sedmerih jezer se je spremenilo v zaudarjajočo mlakužo, prekrito z nitastimi algami.

© Stane Klemenc

ANEM proti krčenju obsega storitev na gorskih območjih

Predsedstvo francoskega Nacionalnega združenja izvoljenih predstavnikov gorskih območij (ANEM) je 10. septembra 2009 sprejelo tri zahteve za uvedbo digitalne terestrične televizije, javnih poštinih uradov in sklic nacionalnega gorskega sveta (Conseil National de la Montagne). Z zahtevami, ki so jih posredovali pristojnim ministrom, želijo v združenju vlado opozoriti, da je treba v prihodnjih reformah na področju prostorskega urejanja upoštevati ozemeljske posebnosti gorskih regij. Za bodočo ureditev prostorskega planiranja in javne službe je treba zagotoviti zadostna sredstva, da gorsko prebivalstvo ne bo izključeno iz sistema javnih storitev in novih tehnologij, je poudaril Joel Giraud, predsednik delovne skupine za gore v okviru francoskega nacionalnega združenja.

Združenje ANEM bo na letni konferenci, ki bo od 22. do 24. oktobra 2009 v francoskem kraju Argentière-la-Bessée, obeležila 25-letnico obstoja. Organizatorji pričakujejo, da se bo konference udeležilo več kot 600 županov, članov regionalnih svetov in svetov departmajev ter parlamentarcev z območja šestih francoskih gorskih masivov in več ministrov. Vir in več informacij: <http://www.anem.org/fr/anem/espace-presse.php> (fr)

Šolska reforma ogrozila obstoj šole v gorskih občinah

Učinke italijanske šolske reforme že občutijo predvsem šole v manjših hribovskih in gorskih občinah. Posledica varčevanja s sredstvi so predvsem kombinirani oddelki, kjer poteka pouk za učence in učenke različne starosti – samo v deželi Piemont je takih razredov 330. V novem šolskem letu bo reforma šole v teh občinah še bolj prizadela, razlog pa je v uvedbi zahtevanega minimalnega števila učencev na šolo, tj. 50 otrok. Če bodo dejansko zaprli vse šole, ki tega števila ne bodo dosegle, bi to pomenilo, da bodo morali samo v Piemontu po ocenah zapreti 80 šol.

Ukinitve šole za prizadete družine pogosto pomeni nezaželeno selitev v dolino, saj prevoza šolarjev iz majhnih gorskih vasi ni vedno mogoče zagotoviti. Prizadeti so se na nastale razmere odzvali različno: nekateri starši so iz protesta svoje otroke obdržali doma, medtem ko so v drugih občinah mladim družinam z otroki ponudili ustrezne spodbude za selitev v majhne občine.

Vir in več informacij: La Repubblica, 16. 9. 2009; <http://www.regione.piemonte.it/montagna/areemontane/scuole/index.htm> (fr)

Številni župani se pritožujejo, da bo življenje v kraju brez šole zamrlo.

© CIPRA International

Južna Tirolska: višji davek na počitniška stanovanja

Južnotirolske občine bodo lahko v prihodnje davek na počitniško stanovanje povišale tudi do 100 %. Ta načelni sklep je deželna vlada sicer že sprejela, treba pa je še spremeniti ustrezní deželni zakon. Kot je pojasnil deželni svetnik za turizem Hans Berger, bo sprememba vključena v enega od naslednjih zakonskih osnutkov.

Prizadete občine bodo tako dobile nov instrument, s katerim bodo lahko bolje uravnale nezaželeno širjenje tega pojava, poleg tega pa bo ukrep omogočil finančno izravnavo za obremenitve okolja, ki jih povzroča gradnja počitniških stanovanj. Podatki o številu, lastniških razmerjih in prostorski porazdelitvi počitniških stanovanj za turistične namene na Južnem Tirolskem so razvidni iz poročila, ki ga je pred kratkim objavil Deželni inštitut za statistiko. Sicer pa je okoli 25 % počitniških stanovanj last Južnotirolcev, medtem ko imajo drugi italijanski državljani v lasti 55 % teh stanovanj.

Vir: http://www.provinz.bz.it/lpa/285.asp?redas=yes&aktuelles_action=4&aktuelles_article_id=308884 (de/it), Poročilo: <http://www.provinz.bz.it/lpa/285.asp?art=309445> (de/it)

O tem in onem

Za konferenco Mesto in podeželje v dialogu na voljo še nekaj prostih mest

Konferenca bo v štirih alpskih jeziki (de, it, fr, sl) potekala 16. in 17. oktobra v Bad Reichenhallu/D in obravnavala sodelovanje med mestnimi in podeželskimi regijami. Razprava bo, izhajajoč iz konkretnih primerov, tekla o komunikacijskih procesih in procesih sodelovanja in z njimi povezanih težavah, o področjih delovanja in predlogih za izboljšanje dela. Udeležba na delavnici je brezplačna, trenutno pa je na razpolago še nekaj mest. Predstavniki občin, odgovorni za regionalni razvoj, in drugi zainteresirani se lahko prijavijo še do 28. septembra.

Program prijava: http://www.alpenallianz.org/sl/aktualno/?set_language=sl (de/it/fr/sl)

Sallanches/F: Alpska srečanja tretjič zapored

Sallanches/F bo tretjič zapored gostil prireditve Recontres Alpines (Alpska srečanja), ki jo organizira Centre de la Nature Montagnarde. Tema prireditve, ki bo trajala od 24. oktobra do 20. novembra 2009, je odkrivanje in varovanje gorskih regij. Bogat program z razstavami, konferencami in filmskimi predstavami bo udeležencem omogočil, da bodo razmišljali o varstvu gorskih regij in razpravljali o odnosu med naravo in človekom. Patrick Gabarrou, znan planinec in častni predsednik organizacije Mountain Wilderness Francija, bo spregovoril o izzivih raznolikih življenjskih prostorov v Alpah, pokazal pa bo tudi fotografije o svojih pustolovskih dogodivščinah.

Več informacij: <http://www.rencontresalpines.org> (fr)

Zelena luč za projekt iMONITRAF!

Nadaljevalni projekt MONITRAF, ki se izvaja v okviru programa INTERREG III B, je bil pred kratkim vključen v INTERREG IV B in bo trajal naslednje triletno obdobje. MONITRAF bo zbiral in raziskoval učinke v cestnem prometu na območju Alp in zunaj njega vzdolž štirih tranzitnih koridorjev: Brenner/A/I, Fréjus/F, Gotthard/CH in Mont Blanc/F. V okviru projekta bodo izdelani skupni ukrepi, na podlagi katerih bo mogoče zmanjšati negativne učinke cestnega prometa in izboljšati kakovost življenja v alpskem prostoru. Program INTERREG IV B si poleg tega prizadeva vzpostaviti politično mrežo, ki bo alpski lok zajela v celoti. Zbirno poročilo o dejavnostih, končno poročilo in posebna publikacija o rezultatih dela projekta INTERREG III B so že objavljeni, in sicer v angleškem in deloma nemškem in italijanskem jeziku.

Vir: <http://www.monitraf.org/44.html> (de/it/fr/en)

Nova brošura mreže ALPARC

Pred kratkim je Mreža zavarovanih območij v Alpah (ALPARC) izdala novo brošuro z naslovom Velike zveri v Alpah in Karpatih – živeti v sozvočju z velikimi zvermi. Nova publikacija povzema rezultate srečanja o velikih zvereh, ki je na začetku julija letos potekalo na Slovaškem. Sodelovanje med organizacijama ALPARC in CNPA (Carpathian Network of Protected Areas) bo pripomoglo k skupnemu dialogu, s katerim bo mogoče tudi v prihodnje zagotavljati ohranitev in varstvo velikih zveri v Alpah in Karpatih.

Več informacij in brošura na <http://www.alparc.org/news/international-news/a-new-thematic-brochure-of-alparc> (de/fr/it/sl/en)

Prireditve

Konferenca: **Hazardous Goods Transport in the Alpine Region.** München/D, 24.-25. 9. 2009. Jezik: en. Organizira: Bavarsko ministrstvo za gospodarstvo.

Več informacij na: <http://www.congrex.nl/09m36/> (en)

10. mednarodna konferenca: **SLOBIOM.** Dvorana DS, Ljubljana/SI, 15.-16.10.2009. Jezik: sl. Organizira: Zveza društev za biomaso Slovenije.

Več informacij na: <http://www.slobiom-zveza.si/> (sl)

Konferenca: **9th World Wildernesscongress.** Merida/A, 6.-13. 11. 2009. Jezik: en. Organizira: WILD Foundation.

Več informacij na: <http://www.wild9.org> (en/es)

Konferenca: **Facing Climate Change and the Global Economic Crisis.** Bolzano/I, 20.-21. 11. 2009. Jezik: en. Organizira: EURAC.

Več informacij na: <http://www.uibk.ac.at/smt/tourism/conference/index.html> (en)

Konferenca: **The development of mountain quality food products: Production, Distribution, Consumption.** Maribor/SI, 3.-4. 12. 2009. Jeziki: sl, fr, de, en. Organizira: EUROMONTANA.

Več informacij na: http://www.mountainproducts-europe.org/sites/Euromontana/EuroMARC_Project/Maribor_programme.aspx (en)

Saj ni res, pa je...

..... Ledene gmote se ne talijo le v Alpah. Znanstveniki se bojijo, da bi se lahko veliki ledeniški jeziki, ki plavajo po morju, odlomili in za seboj potegnili velik del ledu iz notranjosti Grenlandije. Otok na območju polarnega kroga podnebne spremembe že sedaj močno ogrožajo.

Zato je še bolj osupljivo, da si bo grenlandska vlada na podnebnem vrhu v Kopenhagnu/DK prizadevala zagotoviti pravico, da trenutni letni izpust 650.000 ton CO₂ dolgoročno zviša na deset milijonov ton. Predsednik vlade Kuupik Kleist je namreč prepričan, da je le tako mogoče ustvariti gospodarsko osnovo neodvisne grenlandske države. Verjetno pa ne bo tako preprosto utemeljiti, da bo regija kot ena najbolj ogroženih zaradi podnebnih sprememb na osebo v okolje izpustila osemindvajsetkrat toliko izpustov CO₂ kot ZDA ...

Vir: http://www.co2-handel.de/article184_12461.html (de)